

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการดำเนินในการทำธุรกิจเปลี่ยนแปลงจากอดีตเป็นอย่างมาก สภาพการแข่งขันในอุตสาหกรรมโทรคมนาคมทวีความรุนแรงมากขึ้น ในอดีตรายได้หลักของผู้ประกอบการโทรคมนาคมมาจากกำไรให้บริการทางด้านเสียง (Voice Revenue) แต่ในปัจจุบันอัตราการเพิ่มของผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่มีอัตราที่ลดลง ประกอบกับการแข่งขันทางด้านราคาของผู้ให้บริการแต่ละรายส่งผลให้รายได้เฉลี่ยต่อผู้ใช้บริการ (Average Revenue Per User : ARPU) ลดลง ผู้ให้บริการแต่ละรายจึงเล็งเห็นความสำคัญของการให้บริการเสริมมากขึ้น (Value Added Service) ซึ่งจะช่วยให้อำนาจรายได้จากการให้บริการข้อมูล (Data Revenue) เพิ่มสูงขึ้น อีกทั้งการเข้ามาของ 3G (Third Generation) จะเป็นตัวขับเคลื่อนให้การบริการข้อมูลขยายตัวมากยิ่งขึ้น เมื่อการให้บริการข้อมูลมีแนวโน้มที่จะขยายตัวอย่างต่อเนื่องทำให้ผู้ใช้บริการให้ความสำคัญกับการให้บริการเสริมที่ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคมากขึ้น และให้ความสำคัญกับคุณภาพในการบริการ การส่งมอบบริการถึงลูกค้าก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะนำไปสู่ความพึงพอใจของลูกค้า ซึ่งถ้าผู้ประกอบการสามารถส่งมอบบริการได้เร็วและคุณภาพดีกว่าคู่แข่งก็จะนำไปสู่ความได้เปรียบในการแข่งขัน

กระบวนการส่งมอบบริการ (Service Delivery Process) เป็นกระบวนการในการสร้างบริการซึ่งมีลักษณะเป็นโครงการ (Project) กล่าวคือเป็นงานที่จัดขึ้นมาเพื่อวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน มีกำหนดเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดการดำเนินงานจะอยู่ภายใต้ข้อจำกัดของงบประมาณ (Cost), กำหนดเวลาของงานต่างๆ (Time) และคุณภาพของงานตามกำหนด (Quality) (วิสูตร จิระดำเกิง (2548) การทำงานในลักษณะโครงการจะต้องมีการร่วมงานจากหลายหน่วยงาน ดังนั้นการติดต่อประสานงาน และขั้นตอนกระบวนการทำงานจึงเป็นส่วนสำคัญเป็นอย่างมากสำหรับงานโครงการ ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นเพียงเล็กน้อยอาจจะส่งผลกระทบต่อโครงการเป็นอย่างมาก

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นจึงเป็นที่มาถึงความสำคัญในการจัดการกระบวนการสร้างบริการของผู้ให้บริการโทรคมนาคมแห่งหนึ่ง โดยผู้ให้บริการโทรคมนาคมแห่งนี้มีวิสัยทัศน์ที่จะเป็นผู้นำทางด้านเทคโนโลยี และบริการ ด้วยการใช้นวัตกรรมใหม่ๆเข้ามาประยุกต์ ดังนั้นในการส่งมอบบริการถึงลูกค้าจึงจะต้องดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือจะต้องเป็นบริการที่มี

คุณภาพ และเข้าถึงลูกค้าได้เร็วที่สุด เพราะการเข้าถึงลูกค้าก่อนคู่แข่งจะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

อย่างไรก็ตามจากการปฏิบัติงานในกระบวนการสร้างบริการขององค์กรที่นำมาศึกษา เฉพาะในส่วนปฏิบัติการ (Operation) นั้นพบว่างานโครงการส่งมอบบริการในส่วนการสร้างบริการ มักจะล่าช้ากว่ากำหนดอยู่เสมอๆ อีกทั้งเกิดความผิดพลาดจากการทำงานเนื่องมาจากการสื่อสาร และขาดการควบคุมและติดตามผล ซึ่งจะส่งผลถึงการให้ทรัพยากรไม่เป็นไปตามที่ได้วางแผนเอาไว้ จากปัญหาดังกล่าวสะท้อนถึงประสิทธิภาพของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการส่งมอบบริการ หรือการสร้างบริการ โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อการส่งมอบบริการในระดับปฏิบัติการนั้นมีหลายฝ่ายงานที่เกี่ยวข้อง แต่สามารถจำแนกตามลักษณะงานได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. กลุ่มฟังก์ชันงานควบคุมและประเมินผล (Project Control management) มีหน้าที่ในการควบคุมโครงการ ควบคุมลำดับกระบวนการรวมถึงประเมินผลการทำงาน
2. กลุ่มฟังก์ชันงานออกแบบและวางแผนระบบ (Planning and Optimization) มีหน้าที่ในการออกแบบโครงสร้างของข่ายงานและวางแผนทรัพยากรสำหรับทุกระบบที่เกี่ยวข้อง
3. กลุ่มฟังก์ชันงานปฏิบัติการและตั้งค่าระบบ (Implement and Configuration) มีหน้าที่ในการติดตั้งค่าในระบบชุมสาย สื่อสัญญาณ
4. กลุ่มฟังก์ชันงานปฏิบัติการและซ่อมบำรุงหน้างาน (Operation and Maintenance) มีหน้าที่ในการซ่อมแซมหน้างาน ตลอดจนควบคุมการทำงานของซัพพลายเออร์ในการติดตั้งและซ่อมแซม

จากปัญหาข้างต้นจึงเป็นที่มาของการศึกษาปรับปรุงกระบวนการในการสร้างบริการขององค์กรแห่งนี้ เพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น โดยนำมาตรฐานกรอบกระบวนการ eTOM (Enhance Telecom Operation Map) มาเป็นกรอบในการปรับปรุงกระบวนการ

กรอบกระบวนการ eTOM หรือ Enhance Telecom Operation Map framework ถูกพัฒนามาจากกลุ่มคนใน TeleManagement Forum (TM Forum) โดยเป็นกลุ่มที่ถูกจัดตั้งขึ้น โดยความร่วมมือกันระหว่างผู้ให้บริการและผู้ผลิตเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อที่จะปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากและมีมาตรฐานมากขึ้น ซึ่ง TM Forum ได้นำเสนอกรอบการที่ผู้ให้บริการควรมีในการบริหารจัดการโครงข่ายให้มีประสิทธิภาพ และสามารถตอบสนองความ

ต้องการทางธุรกิจ ซึ่งในปัจจุบัน eTOM ได้รับการรับรองมาตรฐานโดยสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ (ITU : International Telecommunication Union) ในปี 2004

ในการศึกษานี้ผู้วิจัยได้ใช้กรอบกระบวนการ eTOM ในส่วนของกลุ่มกระบวนการปฏิบัติการ (Operation) โดยเน้นไปที่กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการสร้างบริการ (Fulfillment) และได้ใช้เทคนิคการประเมินผลและทบทวนโครงการ (Program Evaluate and Review Technique : PERT) ในการวิเคราะห์หน่วยงานโครงการสร้างบริการขององค์กรที่นำมาศึกษา ซึ่ง PERT เป็นที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในการวางแผนและควบคุมงานที่มีลักษณะเป็นงานโครงการ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่อง “การปรับปรุงกระบวนการสร้างบริการตามกรอบ eTOM ด้วยเทคนิคการประเมินผลและทบทวนโครงการ กรณีศึกษา : ผู้ให้บริการธุรกิจโทรคมนาคมแห่งหนึ่ง” เพื่อพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการสร้างบริการให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการทำงานและปัญหาที่เกิดขึ้นในการสร้างบริการในปัจจุบันในส่วนงานปฏิบัติการขององค์กรที่นำมาศึกษา
2. เพื่อนำเสนอแนวทางปรับปรุงกระบวนการสร้างบริการภายใต้กรอบกระบวนการ eTOM ด้วยเทคนิคการประเมินผลและทบทวนโครงการ

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การปรับปรุงกระบวนการสร้างบริการตามกรอบ eTOM ด้วยเทคนิคการประเมินผลและทบทวนโครงการ กรณีศึกษา : ผู้ให้บริการโทรคมนาคมแห่งหนึ่ง” เป็นการศึกษากระบวนการที่เกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงานทั้งในองค์กร และกับซัพพลายเออร์จากภายนอกองค์กร ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับระยะเวลาของการวิจัยผู้วิจัยจึงกำหนดขอบเขตในการศึกษาดังนี้

1. งานวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษากระบวนการสร้างบริการเฉพาะในส่วนงานปฏิบัติการ (Operation) เท่านั้น กล่าวคือจะศึกษาในส่วนงานของฝ่ายงานวิศวกรรมเท่านั้น ไม่เกี่ยวข้องข้องกับฝ่ายการตลาดหรือฝ่ายการเงินแต่อย่างใด

2. งานวิจัยฉบับนี้ได้นำกรอบกระบวนการ eTOM มาประยุกต์ใช้โดยเน้นเฉพาะกลุ่มกระบวนการ Service Configuration and Activation, Resource provisioning และ S/P Requisition Management

1.4 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “การปรับปรุงกระบวนการสร้างบริการตามกรอบ eTOM ด้วยเทคนิคการประเมินผลและทบทวนโครงการ กรณีศึกษา : ผู้ให้บริการโทรคมนาคมแห่งหนึ่ง” ผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาของทฤษฎี มาตรฐาน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. มาตรฐานกรอบกระบวนการ eTOM (Enhanced Telecom Operations Map)
2. แนวความคิดเกี่ยวกับกระบวนการ
3. เทคนิคการประเมินผลและทบทวนโครงการ (Program Evaluation and Review Technique)
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อนำผลจากการศึกษามาเป็นแนวทางในการแก้ไขและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในกระบวนการสร้างบริการขององค์กรที่นำมาศึกษาได้อย่างเหมาะสม
2. เพื่อเป็นแนวทางในการประเมินประสิทธิภาพของการบริหารโครงการในองค์กร รวมถึงสามารถนำไปหาระยะเวลาดำเนินโครงการและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับโครงการประเภทอื่นได้

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

บริการเสริม (Value Added Service) คือ บริการที่นอกเหนือจากบริการทางด้านเสียงทั่วไป เช่น การใช้งานบริการข้อมูล GPRS (General Packet Radio Service), การรับส่งข้อความ SMS (Short Message Service), การรับส่งข้อความมัลติมีเดีย (Multimedia Message Service) และบริการเสียงเพียงรอยสาย (Calling Melody) เป็นต้น

ส่วนประกอบโครงข่าย (NE : Network Element) หมายถึง อุปกรณ์ใดๆ ที่เป็นส่วนประกอบในโครงข่ายเช่น ระบบสถานีฐาน (Base Station System) ระบบเครือข่ายแบบสลับช่องสื่อสารหรือชุมสาย (Switching) ระบบสายส่งสื่อสารสัญญาณ (Transmission)

องค์กร (Organization) หมายถึง โครงสร้างทางสังคมอย่างเป็นทางการที่มีความมั่นคงมีวัตถุประสงค์ในการนำทรัพยากรจากสิ่งแวดล้อม (Inputs) มาใช้ในกระบวนการ (Process) สร้างผลลัพธ์ (Output) ซึ่งองค์กรจะต้องนำมาแปรรูปให้ได้เป็นสินค้าหรือบริการตามเป้าหมายที่องค์กรตั้งไว้

การสื่อสาร (Communication) คือ กระบวนการติดต่อสื่อสารที่เกิดขึ้นในองค์กรอันมีผลกระทบต่อกันอยู่ในสภาพแวดล้อมขององค์กรในลักษณะที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบตลอดเวลา เช่น การสื่อสารระหว่างแผนกหรือหน้าที่